

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-47/1256/2600
Konu : Yazılı soru önergesi

23 / 05 / 2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 24/01/2012 tarihli ve A.01.0. GNS.0.10.00.00-7/2961-72771 sayılı yazı,
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü ifadeli, 26/01/2012 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/610-2-666/473 sayılı yazı,
c) 16/02/2012 tarihli ve 517/1071 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde Başbakanlığa gönderilen ve ilgi (b) yazı ile Bakanlığımızca cevaplandırılması tensip olunan, Hatay Milletvekili Hasan Akgöl'ün tarafından Sayın Başbakan'a yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/2961 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (c) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:

Gereği:

TBMM Başkanlığına

Bilgi:

Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-47/2084/4237
Konu : Yazılı soru önergesi

23/06 / 2012

Sayın Hasan AKGÖL
Hatay Milletvekili
TBMM

Sayın Başbakan'a yöneltilip Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılması tensip olunan 7/2961 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A- Soru önergesinde yer alan, cezaevlerindeki basın mensubu hükümlü ve tutuklularla ilgili ayrıntılı açıklamalar içeren ve Bakanlığımızın internet sitesinde de yayımlanan 25/08/2011 tarihli ve 22 sayılı Basın Açıklamasında;

"Bir süredir basın yayın organlarında yer alan bazı haber ve yorumlarda, '70 kadar gazetecinin yazdıkları yazılar sebebiyle tutuklu ve hükümlü olarak cezaevlerinde bulunduğu' iddiasının sürekli tekrarlanması ve bu yanlış bilgiye dayanılarak 'Türkiye'de, son dönemde basın özgürlüğünün kısıtlandığı' eleştirilerinin artması nedeniyle aşağıdaki açıklamaya gerek görülmüştür.

Cezaevlerindeki basın mensubu tutuklu ve hükümlü sayısı konusunda, bazı sivil toplum kuruluşlarınca sağlıklı verilere dayanmayan çeşitli rakamlar verilmektedir. Bunlar arasında medyada en çok Türkiye Gazeteciler Sendikası tarafından yapılan açıklamaların yer alması nedeniyle, Sendikadan, tutuklu ve hükümlü olduğu iddia edilen gazetecilere ilişkin listenin Bakanlığımıza gönderilmesi istenmiştir. Sendika tarafından, 2 Ağustos 2011 tarihinde gönderilen 72 kişilik listede yer alan tutuklu ve hükümlülerin, hangi nedenle cezaevinde oldukları Bakanlığımızca tek tek incelenmiştir.

Türkiye Gazeteciler Sendikası'nın listesinde tutuklu ve hükümlü olduğu belirtilen 72 isimden 3 ünün cezaevlerinde kaydına rastlanmamış, 6 sının ise tahliye edildiği tespit edilmiştir. Listede yer alan isimlerin 63 ü halen cezaevindedir. Bu 63 isimden 36 sı hakkında dava açılmış ve bunların 18 iyle ilgili mahkûmiyet kararları verilmiştir. 27 kişi hakkında ise soruşturmalar devam etmektedir. Cezaevlerindeki 63 kişiden 18 inin basın kartı varken, 45 kişinin ise basın kartı yoktur.

Hakkında dava açılan veya mahkûmiyet kararı verilen 36 kişiden sadece 4 ü, basın yoluyla işlenen suçlar arasında sayılabilecek olan 'terör örgütünün propagandasını yapmak' suçundan dolayı cezaevindedir. Diğer 32 tutuklu ve hükümlünün cezaevinde bulunmalarının gazetecilik faaliyetiyle bir ilgisi yoktur.

Haklarındaki soruşturmalar devam eden 27 kişiyle ilgili olarak ise soruşturmaların gizli yürütülmesi nedeniyle, bu kişilerin hangi suç ve eylemlerden dolayı tutuklandıkları ancak iddianame hazırlandığında açık bir şekilde görülebilecektir. Ancak, tutuklanma sebeplerine bakıldığında, soruşturması devam eden 27 ismin tamamının "silahlı terör örgütü üyeliği" gibi gazetecilik faaliyetiyle ilgisi olmayan suçlardan dolayı cezaevinde bulundukları görülmektedir.

Sonuç olarak cezaevlerindeki tutuklu ve hükümlü 63 kişiden 59 u basın yoluyla işledikleri iddia olunan suçlardan, yani yazdıkları yazılardan ve gazetecilik faaliyetlerinden

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

dolayı değil, basınla ilgisi olmayan suçlardan dolayı tutuklanmış veya mahkum olmuştur.

Bu nedenle tutuklu ve hükümlü gazeteciler konusunun, 'cezaevlerinde 70 kadar gazeteci var' şeklinde sadece rakamsal olarak değil, işlenen ya da işlendiği iddia edilen suçların gazetecilik faaliyeti kapsamında olup olmadığı çerçevesinde değerlendirilmesi gerekmektedir. Gazetecilik faaliyetiyle ilgisi olmayan iddialara dayalı tutuklama ve mahkûmiyet kararlarının, basın özgürlüğünün ihlali olarak yorumlanması mümkün değildir.

Ayrıca, bağımsız yargı organlarınca açılan soruşturma ve davalar ile yapılan tutuklamalar ve verilen mahkûmiyet kararlarının, Hükümetin 'basına baskı yaptığı' şeklinde değerlendirilmesi de doğru bir yaklaşım değildir. Türkiye'de basın ve ifade özgürlüğünün daha ileriye taşınması için son yıllarda önemli yasal düzenlemeler yapılmıştır ve bu yöndeki çalışmalar özgürlükçü bir anlayışla sürdürülmektedir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.",

İfadelerine yer verilmiştir.

B- Gazetecileri Koruma Komitesinin (CPI) 8 Aralık 2011 tarihli raporunda, gazetecilik faaliyetleri ile tutuklanmaları arasında güvenilir bir bağ kurulabilen 8 gazeteci olduğu ifade edilmiştir.

C- Öte yandan, UYAP veri tabanında, soruşturma ve kovuşturma aşamasında, kişilerin dosyaya taraf olarak kaydının yapılması sırasında, meslek alanıyla ilgili bölümün doldurulması zorunlu bir alan olmayıp, meslek kaydı yapma zorunluluğu bulunmamaktadır. Bu sebeple, sistemde kayıtlı bulunan kişilerin mesleklerine göre ayrımını gösteren net bir istatistik veri bulunmamakla birlikte, yapılan tespitlere göre, 06/04/2012 tarihi itibarıyla ceza infaz kurumlarında;

- 1- "Silahlı terör örgütüne üye olmak" suçundan 20;
- 2- "Örgütün propagandasını yapmak" suçundan 2;
- 3- "Nitelikli yağma" suçundan 3;
- 4- "Anayasal düzeni zorla değiştirmeye kalkışmak" suçundan 2;
- 5- "Devletin güvenliğine ilişkin belgeleri tahrip etme, amacı dışında kullanma, hile ile çalma" suçundan 2;
- 6- "Devletin egemenliği altında bulunan topraklardan bir kısmını devlet idaresinden ayırmaya çalışmak" suçundan 1;
- 7- "Yasadışı silahlı örgüt kurmak veya katılmak" suçundan 1;
- 8- "Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini ortadan kaldırmaya ve görevini yapmasını engellemeye teşebbüs" suçundan 1;

Olmak üzere, 32 hükümlü ve tutuklunun, mesleğini basın mensubu olarak bildirdiği;

Hakkında dava açılan veya mahkûmiyet kararı verilen bu kişilerden sadece ikisinin, basın yoluyla işlenen suçlar arasında sayılabilecek olan "terör örgütünün propagandasını yapmak" suçundan dolayı ceza infaz kurumlarında bulunduğu;

Diğerler kişilerin ise "silahlı terör örgütü üyeliği", "Nitelikli yağma" ve "Devletin güvenliğine ilişkin belgeleri tahrip etme, amacı dışında kullanma, hile ile çalma" gibi gazetecilik faaliyetiyle ilgisi olmayan suçlardan dolayı ceza infaz kurumlarında bulundukları;

Anlaşılmıştır.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

II- Bakanlığımızca hazırlanan ve Başbakanlığın 30/01/2012 tarihli ve 464/544 sayılı yazısıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilen, "Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Basın Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesi Hakkında Kanun Tasarısı"yla, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları doğrultusunda, basın ve ifade özgürlüğünün önündeki engellerin kaldırılması amacıyla, basın ve yayın yoluyla veya sair düşünce ve kanaat açıklama yöntemleriyle işlenen ve temel şekli itibarıyla adli para cezasını veya üst sınırı 5 yıldan fazla olmayan hapis cezasını gerektiren bir suçtan dolayı, soruşturma evresinde kamu davasının açılmasının ertelenmesine, kovuşturma evresinde kovuşturmanın ertelenmesine, kesinleşmiş olan mahkûmiyet hükümlerinin infazının ertelenmesine; ayrıca, 09/06/2004 tarihli ve 5187 sayılı Basın Kanununa eklenmesi öngörülen geçici maddeyle, 01/06/2005 tarihine kadar mahkemelerce basılı yayınlarla ilgili olarak verilmiş toplatma, yasaklama, dağıtım ve satışın engellenmesi kararlarının, Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde, yetkili ve görevli mahkemeden bu yasaklılığın devamı niteliğinde bir karar alınmamış olması durumunda kendiliğinden hükümsüz hâle geleceğine; bu tür kararlarla ilgili bilgi ve delillerin kolluk tarafından iki ay içinde yetkili Cumhuriyet başsavcılığına iletileceğine; mahkemelerce bu yönde alınmış olan kararların bir örneğinin İçişleri Bakanlığına gönderilmesine, yönelik düzenlemelere yer verilmiştir.

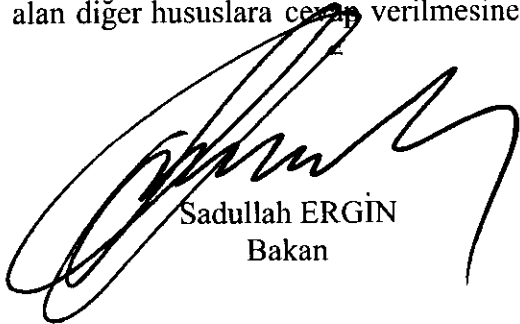
III- Anayasanın "Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgi edinme ve denetim yolları" kenar başlıklı 98. maddesinin ikinci fıkrasında, "Soru, Bakanlar Kurulu adına, sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılmak üzere Başbakan veya bakanlardan bilgi istemekten ibarettir." hükmüne yer verildiği; aynı maddenin son fıkrasında da soru ile ilgili önergelerin verilme şekli, içeriği ve kapsamı ile cevaplandırılma, görüşme ve araştırma yöntemlerinin Meclis İçtüzüğü ile düzenleneceğinin öngörüldüğü;

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün, "Soru" kenar başlıklı 96. maddesinde "soru"nun kısa, gerekçesiz ve kişisel görüş ileri sürülmeksizin; kişilik ve özel yaşama ilişkin konuları içermeyen bir önerge ile Hükûmet adına sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılmak üzere, Başbakan veya bir bakandan açık ve belli konular hakkında "bilgi istemek"ten ibaret olduğunun belirtildiği; "Sorulamayacak konular" kenar başlıklı 97. maddesinde de; başka bir kaynaktan kolayca öğrenilmesi mümkün olan konular ile tek amacı istişare sağlanmaktan ibaret konuların ve konusu evvelce Başkanlığa verilmiş gensoru önergesiyle aynı olan soruların sorulamayacağına hükme bağlandığı,

Malûmlardır.

Anayasanın ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün yukarıda belirtilen hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, kişisel görüş ileri sürülmek suretiyle düşünce öğrenmeyi amaçladığı anlaşılan soru önergesinde yer alan diğer hususlara cevap verilmesine yasal imkân görülmemiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan